

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 123/2006(21))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «N.N. RADIO FM»

Ημερομηνία Απόφασης: 11 Ιουνίου, 2008

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Άντρου Μιχαηλίδη, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του σταθμού πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό:

**26. « Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται-
(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.»**

Κατόπιν σχετικής απόφασης, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **28.9.2006** έθεσε ενώπιον του σταθμού τη διερευνώμενη παράβαση, για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή / και παραστάσεις και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Η διερευνώμενη παράβαση εκτίθεται πιο κάτω στο υποστοιχείο 1:

1. Στις **24.1.2006**, μεταξύ των ωρών **9:00-11:00**, μεταδόθηκε μουσική ψυχαγωγική με τη Μαρία Ιωάννου. Στα πλαίσια της εκπομπής, η παρουσιάστρια ανέφερε γραπτό μήνυμα από ακροατή το οποίο **θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Αγγλων)**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της εκπομπής η παρουσιάστρια καλούσε τους ακροατές να στείλουν γραπτό μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS) προκειμένου να δώσουν ένα όνομα στο σκουληκάκι από το ομώνυμο τραγούδι της Ελευθερίας Αρβανιτάκη («*Σκουλουκούι*»).

Σε κάποιο σημείο η παρουσιάστρια ανέγνωσε γραπτό μήνυμα που στάληκε από ακροατή, αναφέροντας τα εξής:

Παρουσιάστρια: *-«Καλημέρα στον Magal που θέλει να μου ονομάσει το σκουληκάκι Jack Straw. Ξέρετε ο Jack Straw είναι πολιτικός, Υπουργός Εξωτερικών, Εγγλέζος (γέλια). Γιατί; Του ταιριάζει, λέει, το συγκεκριμένο όνομα, γιατί όλοι οι Εγγλέζοι και οι πολιτικοί είναι σκουλήκια! (άουτς)»*

Ο σταθμός, με επιστολή του Διευθυντή του σταθμού κ. Νίκου Νικολάου ημερομ. **4.10.2006** προς την Αρχή, υπέβαλε γραπτώς τις παρακάτω εξηγήσεις και /ή παραστάσεις, χωρίς να δηλώσει κατά πόσον επιθυμεί να παρευρεθεί κατά την εξέταση της υπόθεσης:

1. «Στα πλαίσια συγκεκριμένης εκπομπής του σταθμού η παρουσιάστρια ανέγνωσε διάφορα μηνύματα που αποστέλλουν οι ακροατές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ανέγνωσε γραπτό μήνυμα ακροατή και δεν εξέφρασε προσωπική άποψη ούτε και την άποψη του σταθμού επί του θέματος.
2. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι μουσικό και ως εκ τούτου δεν μπορεί να δοθεί πολιτική ερμηνεία στη ανάγνωση του μηνύματος. Η παρουσιάστρια απλά ζήτησε από τους ακροατές να δώσουν ένα όνομα στο σκουληκάκι που αναφέρει στο τραγούδι της «Σκουλουκούι» η Ελευθερία Αρβανιτάκη.
3. Πιστεύω ότι η χρήση της λέξης «σκουλήκια» που χρησιμοποιήθηκε από τον ακροατή και αναγνώστηκε από την εκφωνήτρια του σταθμού, δεν έγινε με πρόθεση να θιγεί η αξιοπρέπεια κανενός.
4. Ο Γιώργος Μπαμπινιώτης στο λεξικό του αναφέρει για τη λέξη σκουλήκι «ασπόνδυλο ζώο που έρπει, χωρίς σκελετό και άκρα, με μακρύ σώμα σε σχήμα σωλήνα» και «έμμονη ιδέα ή προαίσθημα που βασανίζει κάποιον». Δεν πιστεύω ότι η πιο πάνω ερμηνεία θίγει την αξιοπρέπεια κανενός. Προφανώς ο ακροατής που απέστειλε το μήνυμα έχει επηρεασθεί από την πολιτική των Άγγλων στο κυπριακό και θεώρησε ότι τους ταίριαζε ο τίτλος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και δεδομένου ότι ως σταθμός δεν έχουμε πρόθεση να θίξουμε την αξιοπρέπεια κανενός άμεσα ή έμμεσα έχουμε δώσει αυστηρές οδηγίες στους παρουσιαστές προγραμμάτων να είναι πολύ προσεκτικοί με το τι λένε και πως εκφράζονται μέσω ραδιοφώνου.»

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού και κατόπιν ακρόασης της κασέτας με την εν λόγω εκπομπή κρίνουμε ότι:

Στις **24.1.2006**, μεταξύ των ωρών **9:00-11:00**, μεταδόθηκε από το σταθμό μουσική ψυχαγωγική εκπομπή με την Μαρία Ιωάννου, στα πλαίσια της οποίας η παρουσιάστρια ανέφερε γραπτό μήνυμα από ακροατή το οποίο **θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Άγγλων)**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα η παρουσιάστρια, ενώ καλούσε τους ακροατές να στείλουν γραπτό μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου (SMS) προκειμένου να δώσουν ένα όνομα στο σκουληκάκι από το ομώνυμο τραγούδι της Ελευθερίας Αρβανιτάκη («*Σκουλουκούι*»), ανέγνωσε γραπτό μήνυμα που στάληκε από ακροατή, αναφέροντας τα εξής: ***«Καλημέρα στον Magal που θέλει να μου ονομάσει το σκουληκάκι Jack Straw. Ξέρετε ο Jack Straw είναι πολιτικός, Υπουργός Εξωτερικών, Εγγλέζος (γέλια). Γιατί; Του ταιριάζει, λέει, το συγκεκριμένο όνομα, γιατί όλοι οι Εγγλέζοι και οι πολιτικοί είναι σκουλήκια! (άουτς)»***

Η Αρχή θεωρεί ατυχή την ανάγνωση από την παρουσιάστρια του υπό αναφορά γραπτού μηνύματος που στάληκε από ακροατή της εκπομπής και με το οποίο γενικεύεται η άποψη ότι όλοι οι Άγγλοι είναι σκουλήκια. Είναι φανερό ότι ο προαναφερθείς χαρακτηρισμός δεν αφορά την κυριολεκτική σημασία της λέξης «σκουλήκι» αλλά παραπέμπει στη μεταφορική της σημασία.

Σύμφωνα με το «*Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*» του Γ. Μπαμπινιώτη (το οποίο επικαλείται ο σταθμός), το «*σκουλήκι*» ερμηνεύεται μεταφορικά ως «**άνθρωπος τιποτένιος και γλοιώδης**».

Επιπλέον, το «*Μείζον Ελληνικό Λεξικό*» των Τεγόπουλου - Φυτράκη ερμηνεύει μεταφορικά τη λέξη «*σκουλήκι*» ως «**άνθρωπος τιποτένιος, σιχαμερός**».

Η Αρχή δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό του σταθμού ότι η παρουσιάστρια «ανέγνωσε γραπτό μήνυμα ακροατή και δεν εξέφρασε προσωπική άποψη ούτε και την άποψη του σταθμού επί του θέματος». Η μετάδοση του εν λόγω γραπτού μηνύματος, παρά το ότι στάληκε από ακροατή και ενδεχομένως να εκφράζει αποκλειστικά τη δική του άποψη, δεν απαλλάσσει το σταθμό από την ευθύνη που φέρει για τη μετάδοση προσβλητικού σχολίου κατά τη διάρκεια της εκπομπής του.

Στην προκειμένη περίπτωση, η ανάγνωση του συγκεκριμένου μηνύματος από την παρουσιάστρια θα μπορούσε κάλλιστα να αποφευχθεί. Η παρουσιάστρια όφειλε να ελέγξει προηγουμένως το περιεχόμενο του γραπτού κειμένου και δεδομένου του ότι το περιεχόμενο του έθιγε την αξιοπρέπεια συγκεκριμένης εθνικής ομάδας όφειλε να επιλέξει τη μη ανάγνωσή του.

Η Αρχή τονίζει ότι ο σταθμός εξακολουθεί να φέρει την ευθύνη για οιονδήποτε σχόλιο ή μήνυμα μεταδίδεται μέσω της συχνότητάς του, ανεξαρτήτως του αν αυτό εκφράζει την άποψη παρουσιαστών, καλεσμένων ή ακροατών.

Επισημαίνεται από την Αρχή ότι ο κάθε αδειούχος σταθμός οφείλει να διασφαλίζει ότι στα πλαίσια των εκπομπών του, δεν μεταδίδεται οτιδήποτε το οποίο δυνατό να θίγει την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ιδιαίτερα στην περίπτωση ανάγνωσης γραπτών μηνυμάτων που στέλνονται μέσω κινητού τηλεφώνου από ακροατές, ο σταθμός οφείλει να ελέγχει το περιεχόμενό τους, πριν την ανάγνωσή τους.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δεκατέσσερις (14)** μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. Papaioannou', with a large, sweeping horizontal stroke above it.

(N. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

M.A.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 123/2006(21))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «N.N. RADIO FM»**

Ημερομηνία Απόφασης: 21 Ιανουαρίου, 2009

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Άντρου Μιχαηλίδη, Μαίρης Κουτσελίτη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **11 Ιουνίου 2008**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό:

26. « Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται-

(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.»

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλομένης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **10.11.2008** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο σταθμός, με επιστολή του Διευθυντή του σταθμού κ. Νίκου Νικολάου ημερομ. **18.11.2008**, υπέβαλε γραπτώς τις παρακάτω απόψεις για σκοπούς επιβολής κυρώσεων:

«Σχετικά με την επιστολή σας ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 2008, θα ήθελα να σας αναφέρω τα ακόλουθα:

- 1. Έχουμε λάβει σοβαρά υπόψη τις απόψεις που εκφράζονται στην απόφασή σας και έχουμε δώσει αυστηρές οδηγίες στους παραγωγούς εκπομπών για συμμόρφωση με τους κανονισμούς των περί Ραδιοφωνικών Σταθμών.*
- 2. Θα θέλαμε να επισημάνουμε για ακόμη μία φορά ότι δεν υπήρχε καμία πρόθεση εκ μέρους του σταθμού ή και του συγκεκριμένου εκφωνητή να προσβάλει ή να θίξει την αξιοπρέπεια κανενός.*
- 3. Κατά τη συζήτηση του πιο πάνω θέματος θα θέλαμε να παρευρεθούμε.»*

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **8.1.2009**, κάλεσε το Διευθυντή του σταθμού στη Συνεδρία της ημερομ. **21.1.2009**, κατά την οποία θα επιβαλλόταν κύρωση στην εν λόγω υπόθεση.

Σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχε ο Διευθυντής του σταθμού κ. Νίκος Νικολάου με τη Λειτουργό Διερεύνησης κ. Μαριάννα Αλετράρη στις **21.1.2009**, της ανέφερε ότι, λόγω προσωπικού κωλύματος, δεν θα παρίστατο στη Συνεδρία της Αρχής ημερομ. **21.1.2009**, κατά την οποία θα επιβαλλόταν κύρωση στην υπό αναφορά υπόθεση και ζήτησε όπως ενημερωθεί για την απόφαση της Αρχής.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι *«δεν υπήρχε καμία πρόθεση εκ μέρους του σταθμού ή του συγκεκριμένου εκφωνητή να προσβάλει ή να θίξει την αξιοπρέπεια κανενός»*, η Αρχή επισημαίνει ότι η μετάδοση του υπό αναφορά γραπτού μηνύματος, ακόμη και αν εξέφραζε αποκλειστικά την άποψη του ακροατή που το έστειλε, δεν απαλλάσσει το σταθμό από την ευθύνη που φέρει για τη μετάδοση, κατά τη διάρκεια εκπομπής του, προσβλητικού σχολίου το οποίο θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Άγγλων).

Η Αρχή τονίζει την αναγκαιότητα του εκ των προτέρων ελέγχου, από το σταθμό, του περιεχομένου **όλων** των γραπτών μηνυμάτων που αποστέλλονται από τους ακροατές, πριν αυτά μεταδοθούν από τον αέρα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο τους συνάδει με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και δεν περιέχουν υλικό το οποίο θίγει οιονδήποτε.

Η Αρχή επαναλαμβάνει, όπως είχε τονίσει στην απόφαση της ημερομ. **11.6.2008**, ότι ο σταθμός εξακολουθεί να φέρει την ευθύνη για κάθε σχόλιο ή μήνυμα μεταδίδεται μέσω της χορηγηθείσας συχνότητάς του, ανεξαρτήτως του αν αυτό εκφράζει την άποψη παρουσιαστών, καλεσμένων ή ακροατών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνούν με τα ενδεδειγμένα μέσα ώστε οι σταθμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους να μην μεταδίδουν προγράμματα τα οποία προκαλούν ή προσβάλλουν οιοσδήποτε ομάδες, λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή εθνικότητας.

Η Αρχή δίδει ιδιαίτερη σημασία στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας για αποφυγή προγραμμάτων ή σχολίων που μεταδίδονται μέσω τους, τα οποία ενδέχεται να θίγουν τις ευαισθησίες ή την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, της δέσμευσης του σταθμού για μελλοντική συμμόρφωση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, καθώς επίσης όμως την σοβαρότητα της παράβασης, αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό το διοικητικό πρόστιμο των **€854** για την παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) - (υποστοιχείο **1**) που έγινε στις **24.1.2006**.

Η Αρχή επιστά την προσοχή του σταθμού στο ότι δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια σε περιπτώσεις διάπραξης παρόμοιας φύσεως παραβάσεων από το σταθμό.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€854.-** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Ν. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Α.